

Motion till riksdagen 2011/12:U214

av Anita Brodén m.fl. (FP)

Demokratibistånd, fattigdomsbekämpning och rättvisa vid klimatförhandlingarna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att det blir en framgång i de fortsatta WTO-förhandlingarna för att säkerställa de fattigaste ländernas marknadstillträde.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige, som ett föregångsland i biståndssammanhang, bör stimulera andra givarländer att också ta sitt ansvar, infria givna löften och därmed höja biståndsam ambitionerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att regeringen i sin utrikespolitik fortsätter att beakta utvecklingsfrågor och fattigdomsbekämpning inför klimatförhandlingarna i Mexiko och Sydafrika.

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 1 hänvisat till NU.

Motivering

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att effektivisera biståndsinsatser samt också tydliggöra vikten av demokratisering, mänskliga rättigheter, miljö och jämställdhet i samband med biståndsinsatser. Det är ett bra grepp och kommer att kunna leda till en positiv utveckling.

Den ökade satsningen på klimatbistånd är också välkommen. Det är angeläget att klimatbiståndet till största delen blir additionellt, då vikten av ett stort humanitärt bistånd inte får undermineras.

Ett av de viktigaste verktygen för att uppnå en välståndsökning och därmed minskad fattigdom är ökat tillträde till de lokala marknaderna och frihandel på en global marknad. Den protektionistiska jordbrukspolitik, med exportbidrag och tullar, som förts inom EU men också i övriga västländer har slagit ut möjligheter för de allra fattigaste ländernas bönder att få sälja sina produkter. Det är därför av allra största vikt att det blir en positiv förändring i de fortsatta WTO-förhandlingarna, något som Sverige bör arbeta mycket hårt för. Satsning på jordbrukande kvinnor i tredje världen är utomordentligt viktigt.

Fattigdomen skördar fortfarande offer och skapar lidande för miljontals människor runtom i världen. I Somalia är 3,7 miljoner personer i behov av nödhjälp. 640 000 barn under fem år lider av undernäring, varav 310 000 av akut undernäring. Fortfarande lever nästan en miljard människor i extrem fattigdom, dvs. på mindre än en dollar om dagen. I juli 2007 presenterade FN en "halvtidsrapport" för att granska utvecklingen för att uppnå FN:s millenniemål. Rapporten visar att framsteg gjorts för att halvera andelen människor som lever i extrem fattigdom. Detta mål är inom räckhåll i de flesta regioner förutom Afrika söder om Sahara, där möjligheterna att uppnå målet är minimala. Rapporten visar också på framgångar vad gäller andelen barn som går i skola, även i Afrika söder om Sahara.

Ett tydligt budskap i FN-rapporten är att bristen på ökat bistånd gör det omöjligt att uppnå målen och att rika länder inte levt upp till sina åtaganden i millenniemål 8. Biståndet har sjunkit i verkliga tal med 5,1 procent mellan 2005 och 2006 (UNDP, 2007). G8-ländernas löfte under sommaren 2009 att förstärka insatserna för lokal livsmedelsproduktion i Afrika var ett välkommet besked, som nu måste förverkligas.

Glädjande nog kan vi konstatera att Sverige, trots att vi gått igenom en svår lågkonjunktur, bibehållit ett bistånd med 1 procent av BNI. Det vore önskvärt om neddragningen på informationskontot kunde återställas i takt med att det ekonomiska läget förbättras.

Sverige har vidtagit konkreta åtgärder för att stärka effektiviteten i biståndet. Sverige är därmed ett ledande land i biståndssammanhang, inte minst inom EU som nyligen lagt fast en plan för att öka medlemsländernas bistånd till 0,7 procent av BNI för de länder som inte redan ligger över detta mål.

Sverige, som ett föregångsland i biståndssammanhang, bör stimulera andra givarländer att också ta sitt ansvar och infria givna löften och därmed leva upp till ett högt biståndsmål. Ytterligare steg kan tas för att säkra att biståndet stödjer fattigdomsbekämpning och en demokratisk utveckling i samarbetslän-

Fel! Okänt namn på

derna i enlighet med målsättningarna i svensk politik för global utveckling (PGU).

I samband med den nya inriktning som regeringen nu gör vad gäller biståndet förutsätter vi att biståndet i större utsträckning fokuserar på att bidra till FN:s millenniemål och att stärka demokratiutveckling i utvecklingsländer. Idag går stora summor av biståndet – hela en tredjedel av EU-ländernas bistånd år 2006 (Concord, 2007) – förlorade genom att de används till utgifter i Europa för andra ändamål, bl.a. exportkrediter.

En central uppgift för biståndet är att stärka demokratiutveckling i samarbetsländerna. Bistånd bör ges med tydliga krav på att uppvisa resultat vad gäller stärkande av demokrati och mänskliga rättigheter. Resultaten bör utvärderas kontinuerligt.

Sveriges politik för global utveckling (PGU), och dess målsättning att politiken ska genomsyras av ett fattigdoms- och ett rättighetsperspektiv, bör i större utsträckning ges en central roll i alla politikområden. Mekanismer, däribland konsekvensanalyser, utvärderingar och bred dialog med olika aktörer i Sverige, bör stärkas för att säkra att vår PGU genomsyrar alla politikområden.

Klimatproblematiken har tagits på ett allt större allvar i många länder tack vare det senaste årets rapporter, där FN:s klimatpanels (IPCC) rapport samt den s.k. Sternrapporten speciellt kan nämnas. De väntade klimatförändringarna kommer att innebära extrema vädersituationer vad gäller torka, väta, blåst och temperaturer. De som kommer att drabbas allra hårdast är många människor i utvecklingsländerna. För att förhindra denna utveckling är ett riktat miljöbistånd nödvändigt. Miljöbistånd kan medverka till tekniköverföring och tillvaratagande av förnybara resurser samt bidra till en gemensam satsning för att förhindra de svåraste klimatscenerierna och därmed skapa en bättre miljö och hälsa.

I samband med klimatförhandlingarna i Mexiko 2010 och Sydafrika 2011 är det av allra största vikt att ett rättviseperspektiv genomsyrar förhandlingarna som ger de fattigaste länderna rätt till utveckling och därmed ökad chans till fattigdomsbekämpning.

Stockholm den 28 september 2011

Anita Brodén (FP)

Maria Lundqvist-Brömster (FP)

Christer Winbäck (FP)